

Portret – Director de Târguri ROMEXPO, Mariana Dicianu

Un prezent din care s-ar putea naște viitorul dorit de toți

Afară turna cu găleata și vântul te lua pe sus, dar în clădirea administrativă a ROMEXPO era cald și bine. Cald la figurat și la propriu. Șefa Centrului de Presă, *Daniela Popa*, mi-a vorbit despre emoțiile pe care le trăiește de fiecare dată când organizează o conferință de presă. A doua zi avea să le înfrunte din nou. Se deschideau patru expoziții internaționale: 1. de instrumente și aparatură de măsură și control; 2. de echipamente și tehnologii pentru protecția mediului; 3. de tehnologie regenerabilă; 4. pentru sisteme de securitate, poliție – alarmare și protecție civilă contra incendiilor și dezastrilor. Toate – aflate la ediții cu numere mari. Făceam cunoștință cu o lume necunoscută mie, până atunci - doar vizitatoare de târguri. Mă aflam dintr-odată la bordul aeronavei și pilotul, directorul de Târguri ec. *Mariana Dicianu*, îmi explica mașinăria: cum decolează, se conduce, aterizează aparatul. Erau cuvinte tehnice despre „cum se construiește un târg”: studii de marketing, lansare, prelucrarea datelor, derularea contractelor, campania de promovare, monitorizări, feed-back, sondaje de opinie. Ce era dincolo? O înclinație nativă, un model în familie – ambii părinți economiști; mai mult, mama Mariane, doamna *Maria Cusak*, lu-

crează de 25 de ani „în bransă”. Era și școala; mai ales, „școala vieții”. E un accent. Înțelepciune? Numitor comun al celor cu înzestrări speciale pentru arta negocierii? Înțeleg că Mariana e o perfecționistă, care „are în sânge” arta-știința managementului, permanent „în priză” și în concurență cu ea însăși, frământându-se pentru probleme profesionale și familiale, fiindcă nu e simplu să fii soție, mamă, directoare – toate, în același timp. Cu energie remarcabilă, cu voință de oțel înmănușată în gesturi afabile, fără a fi convenționale, îmi vorbește despre aversul și reversul medaliei atunci când ești femeie și manager important. Prin forța lucrurilor, interlocutoarea mea nu poate fi, majoritatea timpului, cu Mihai, băiețelul ei de 12 ani, dar el este, tot timpul, prezent lăuntric, cu tot iureșul în care trăiește și-l disciplinează. E tare bucură să-mi vorbească despre copilul ei. E mândră de el și are de ce. Mihai e „olimpic”. A „luat” olimpiade de matematică, geografie, fizică. A participat cu succes la concursuri de geografie. E un hobby al lui. Îi place să facă sport, e interesat de artă. „Am recitat odată cu el cărțile copilăriei, ca să-l motivez”, povestește mama lui. „Mărturisesc că l-am regăsit cu încântare pe Fram, ursul polar, de

pildă. Citim amândoi, cu plăcere, literatură S.F.”. Cum să faci o medie între aspirație și pragmatism? Întrebarea mea coincide – se vede – cu o întrebare pe care și-o pune adesea. E un punct sensibil, la care-mi răspunde cu sinceritate. „Fiind un om echilibrat, apăs pe accelerație. Tot timpul îmi evaluez foarte bine riscul: să nu depășesc limita pragmatismului în dorința de a transpune aspirația în concret”. O spune cineva cu experiență de 15 ani în sistemul de târguri, care a trecut prin tot „traseul”: organizatoare, șefă de proiect, directoare. Care știe să realizeze armonie familială și să se înconjoare de prieteni de nădejde. Care întâmpină greutățile cu înțelepciune – „e esențial”, consideră –, dar practică tratamentul lor preventiv, ceea ce face ca tratamentul „patologic” să nu fie întreprins prea des. O imagine a dimensiunii problemelor cu care se confruntă: peste 2000 de contracte anual, peste 22 de târguri care trebuie gestionate eficient. O imagine a complexității lor: planificarea și controlarea atentă a fiecărei etape de construcție a unui târg, orice disfuncționalitate putând compromite întregul proiect. E o muncă de echipă, majoritatea formată din tineri profesioniști care-i împărtășesc faptic ceea ce interlocutoarea mea numește

„formula de succes”: îmbinarea entuziasmului cu experiența. Pentru Mariana Dicianu, munca e un mijloc pentru realizarea scopului ei existențial de a „trăi frumos” și a „lăsa o imagine care să-i facă cinste”. Orologiul ei interior „merge” după convingerea că „tot ceea ce faci e pentru tine ca om și pentru comunitate”, respectul față de sine și față de ceilalți, conștiința că „trecutul e baza piramidei”, conexiunea permanentă la nou. Și-ar dori un alt nivel de bunăstare a populației decât cel de astăzi, un alt nivel de civilizație, o altă calitate a vieții de zi cu zi. Crede că dezideratele acestea ar deveni realizabile printr-o împletire mai strânsă între preocupările mediului de afaceri și ale instituțiilor. În ceea ce privește târgurile ROMEXPO, constată un dinamism notabil în ultimii doi-trei ani, în special, în anumite domenii: construcții, mobilier, decorațiuni interioare, industria turismului și servicii, industria ambalajelor. Am în față un om dotat cu rapiditate de gândire, trăind sentimentul împlinirii, evaluând corect realizabilul. Un om reprezentativ pentru acel prezent din care s-ar putea naște viitorul românesc, dorit de fiecare dintre noi.

IULIA DELEANU

În cadrul inițiativei „Reper Editoriale la MAE”, la 9 aprilie a.c. a avut loc lansarea unui volum de excepție: „Al III-lea Reich și Holocaustul din România 1940-1944. Documente din arhivele germane”, editat de Ottmar Trașcă, istoric, cercetător științific la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române și de istoricul britanic Dennis Deletant, specialist în probleme românești la Universitatea din Londra. Cartea, editată de Institutul Național pentru Studierea

O lansare de excepție la Ministerul Afacerilor Externe

Holocaustului din România „Elie Wiesel”, cuprinde, în loc de prefață, o prezentare a politicii românești față de minorități, respectiv concretizarea politicii de „purificare etnică” inițiată de mareșalul Ion Antonescu față de evrei și romi, semnată de Dennis Deletant. Sunt relevate, pe de o parte, actele criminale ale armatelor germană și română în timpul deportării evreilor în Transnistria și în lagărele din acest teritoriu, soldate cu zeci de mii de morți, pe de altă parte, neglijența criminală de care au dat dovadă autoritățile române față de cei din lagăre, comportament care a determinat moartea altor zeci de mii de persoane, din cauza condițiilor precare în care au trăit, a foametei și bolilor, mai ales a tifosului exantematic. Autorul analizează de asemenea și motivele pentru care Antonescu a decis să schimbe politica față de populația evreiască, de la deportare la emigrare, permițând, cu toată opoziția germană, plecarea mai multor vase

cu emigranți evrei în Palestina, printre care și o parte din deportații din Transnistria. Cercetarea făcută de Ottmar Trașcă, din care a rezultat publicarea a sute de documente din arhivele germane – este prima de acest gen și aduce la lumină o serie de elemente necunoscute până acum, printre care, de pildă, și faptul că până și reprezentanții ai autorităților germane în România au fost uluiți de comportarea brutală a multor români față de evrei. Aceasta nu a însemnat, reiese din documentele publicate, că ei nu au participat la execuțiile în masă ale evreilor în diferitele lagăre din Transnistria sau de dincolo de Bug. Germanii au protestat deoarece se temeau de instalarea unei atmosfere de anarhie greu de controlat în spatele frontului în urma măsurilor antievreiești ale autorităților române (de pildă, în timpul pogromului de la Iași). Conținutul unora dintre documente ar putea modifica abordarea unor probleme legate de situația evreilor români sau de

poziția reprezentanților autorităților române sau chiar evreiești.

În cuvântul lor, academiicianul Florin Constantiniu, prof. univ. Ioan Chiper și gen. Mihail Ionescu, directorul Institutului „Elie Wiesel”, au făcut o trecere în revistă a politicii guvernului Antonescu față de evrei, subliniind necesitatea de a elimina „legende” în privința unor capitole din istoria României, inclusiv cel legat de soarta evreilor din România din perioada celui de-al doilea război mondial, numărul victimelor, precum și necesitatea asumării de către România și a aspectelor negative ale istoriei. „Numai în acest fel poți să te confrunți cu trecutul și pași mai departe”, a afirmat academiicianul Florin Constantiniu. Cei trei vorbitori au relevat caracterul original al lucrării și contribuția pe care o va aduce în cunoașterea, pe baza unor documente autentice, a acestui capitol tragic din istoria României. (E.G.)

IN MEMORIAM ELIANE SOLANGE LAZĂR Z.I.

Unul dintre momentele în care neîntrepută căutare de sens a existenței omești capătă puternică vizibilitate este cel al trecerii din această lume în Lumea-De-Dincolo. Ni s-a reconfirmat acest adevăr și la catafalcul celei care a fost **ELIANE SOLANGE LAZĂR Z.I.** – *Lea Bat Marcus* -, soția președintelui C.E.B., ing. *Osly Lazar*. Multime de flori, multime de oameni au dat expresie solidarității în fața încercării supreme prin care trecem toți, în amiaza zilei de 13 aprilie a.c., la Cimitirul „Filantropia”. Au luat parte la durerea familiei greu încercate liderii F.C.E.R., B'nai B'rith, A.E.R.V.H., Școlii „Lauder - Reut”, Filialei Habad și Joint-ului în România. A venit să-și plece fruntea la catafalcul celei care a fost regretata doamnă Lazar, E.S. *David Oren*, ambasadorul Israelului în România. O prezență foarte reținută, o doamnă în deplinul înțeles al cuvântului, soție, mamă, bunică ireproșabilă, remarcabilă intelectuală: așa rămâne *Eliane Solange Lazar Z.I.* în memoria președintelui F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*. Femeie puternică, ea a știut să înfrunte cu demnitate boala, suferința: a caracterizat-o vicepreședintele C.E.B., av. *Ida Schottek*. Un reazem moral de mare preț pentru soțul ei, mamă și bunică de neînlucuit: au fost considerațiile Rabinului *Șlomo Sorin Rosen* despre cea pe care a cunoscut-o doar prin efectele comportamentului față de cei apropiați. În puține, îndurerate cuvinte, președintele C.E.B., ing. *Osly Lazar*, a vorbit despre ultimele clipe ale soției sale, în care și-a concentrat întreaga forță intelectuală pentru a-i încredința tot ce dorea să continue atunci când avea să ducă singur greul existenței. A vorbit despre țaria pe care i-o dă prezența fiicei, dr. *Irina Lazar Zwecker*, venită din Israel, a tuturor celor pe care i-a simțit parte din familia cea mare - comunitatea căreia i-a dedicat mulți ani de viață -, mulțumindu-le pentru că i-au fost alături. Când vorbele devin neputincioase, doar psalmodierea (serviciul divin oficiat de Rabinul *Șlomo Sorin Rosen*, prim cantorul *Iosif Adler*, oficiantul *Avram Zilberman*) a picurat în suflute un fior de sacralitate străveche.

IULIA DELEANU

Prof. Ing. Osly Lazar mulțumește pe această cale celor care, prin prezență, flori, telegrame și scrisori, au fost alături de durerea mea în greua pierdere pricinuită prin decesul scumpei mele soții ELIANE SOLANGE.

EVA GALAMBOS

Dezbateri la Institutul „Elie Wiesel” Soarta intelectualului evreu din România

Sub titlul: „Intelectualii evrei în societatea românească: între acceptare și respingere”, Institutul pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel” a organizat o dezbateri pe marginea studiului prof. George Voicu, „Radiografia unei expatrieri: cazul *Lazăr Șăineanu*” La discuțiile, moderate de prof. Leon Volovici, au participat personalități ca prof. univ. Paul Cornea, istoric dr. Lya Benjamin, prof. univ. Mircea Anghelescu, prof. univ. Liviu Rotman, dr. Măriuca Stanciu, Andrei Oigșteanu și George Voicu, precum și alte persoane prezente care au pus întrebări sau și-au prezentat opiniile. Cartea lui George Voicu este „o lucrare incitantă, un caz în contextul integrării intelectualilor evrei în cultura română a secolelor XIX și XX”, integrare care de multe ori a fost împiedicată de antisemitismul manifestat de personalități politice importante sau de membri ai unor instituții culturale, cum a fost Academia Română, a apreciat moderatorul L. Volovici. Prof. Paul Cornea a încercat analizarea cauzelor paradoxului românesc din sec. XIX, când la început s-a stimulat integrarea populației evreiești, ca

apoi să apară puternice respingeri antisemite iar dr. Măriuca Stanciu a făcut o paralelă între soarta unor intelectuali evrei militanți pentru emancipare, ca Moses Gaster și alții, expulzați din țară, și Șăineanu, care a fost obligat să se expatrieze din cauza respingerii persoanei lui și a atacurilor împotriva operei sale. Dr. Lya Benjamin a vorbit despre procesul de intensificare a antisemitismului european, subliniind că, în cazul României, nu putem vorbi de o contaminare, ci de „manifestarea unui naționalism incompatibil cu străinismul” Nu este vorba nici de o problemă confesională, ci de una etnică, națională, de afirmare a rasismului și antisemitismului, a arătat vorbitoarea. Potrivit opiniei prof. Mircea Anghelescu, tratamentul intelectualilor evrei a fost consecința unui climat și a unor condiții istorice din societatea românească, iar respingerea intelectualilor evrei a reprezentat o dramă istoric. „Problema antisemitismului românesc și a raportului evrei-român este o problemă a istoriei și culturii românești pe care ar trebui s-o abordeze istoricii români”, a conchis domnia-sa. Particularitatea antisemi-

tismului cultural românesc, a subliniat Andrei Oigșteanu, a fost că, de pildă în cazul pe care-l dezbaterem, elemente de filologie și folclor au fost politizate și transferate în spațiul dezbaterilor parlamentare, de fiecare dată când s-a pus problema cererii de împământenire a lui Șăineanu. Liviu Rotman a apreciat că studiul lui George Voicu a dezbătut două mari probleme: cea a relațiilor dintre societatea românească și intelectualii români-evrei, a faptului că nu a fost permis accesul evreilor ca profesori în universități, și a doua, cea a convertirii. Nici aceasta nu s-a dovedit a fi o soluție, deoarece antisemiții au considerat că pătrunderea evreilor botezați duce la dizolvarea culturii române, teză care a determinat radicalizarea antisemitismului românesc.

Luând cuvântul, George Voicu a arătat că studiul său este un act reparatoriu față de Șăineanu, care nu beneficiază de o monografie. De asemenea, el a vrut să scoată în evidență schimbarea de accent în antisemitismul românesc prin apariția antisemitismului literar de factură estetică.